

บทที่ 1

บทนำ

กุหลาบ (*Rosa hybrida*) เป็นไม้ตัดดอกที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจมากที่สุดชนิดหนึ่งของโลก โดยมีการปลูกเป็นการค้าอย่างแพร่หลาย ซึ่งอาจเป็นเพราะว่าดอกกุหลาบมีความสวยงาม จนได้ชื่อว่า “ราชินีแห่งดอกไม้” (สายชล, 2531) แหล่งปลูกเป็นการค้าที่สำคัญของโลก ได้แก่ ประเทศเนเธอร์แลนด์ โคลัมเบีย อิสราเอล ฝรั่งเศส และสหรัฐอเมริกา (บุษราคัม, 2539) สำหรับในประเทศไทยนั้น มีการปลูกกุหลาบมากเป็นอันดับต้นๆ ถ้าในแง่การปลูกเป็นการค้าแล้ว กุหลาบมีการปลูกมากเป็นอันดับสองรองจากกล้วยไม้ อาจเป็นเพราะว่ากุหลาบเป็นไม้ตัดดอกที่มีดอกสวยงาม สีสวย กลิ่นหอม และใบมีสีเขียวสด ทำให้สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้หลายอย่าง เช่น ปักแจกัน ตกแต่งสถานที่ จัดกระเช้าดอกไม้ และจัดช่อดอกไม้ในงานมงคลต่างๆ (สายชล และกิตติพงศ์, 2531) นับได้ว่ากุหลาบเป็นไม้ตัดดอกที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจของประเทศอีกชนิดหนึ่ง (ปริยานุช, 2536) โดยแหล่งปลูกกุหลาบที่สำคัญของประเทศอยู่ในแถบจังหวัดสมุทรสาคร นครปฐม และเชียงใหม่ เป็นต้น (สายชล และกิตติพงศ์, 2531)

ดอกไม้ทุกชนิดเมื่อติดอยู่กับต้นเดิมจะยังคงได้รับน้ำ แร่ธาตุ และสารอาหารจากต้นแม่อยู่ตลอดเวลา หลังจากตัดดอกไม้จากต้นแล้วจะถูกตัดขาดจากแหล่งน้ำ แร่ธาตุและอาหาร แต่ดอกไม้ยังคงมีชีวิต (นิธิยา, 2525 ; สายชล, 2531) จึงทำให้มีกระบวนการเมตาโบลิซึมต่างๆ เช่น การหายใจ คายน้ำ และการสังเคราะห์เอทิลีน ซึ่งการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้มีผลกระทบต่อคุณภาพและอายุการใช้งานของดอกไม้ (ลพ และสายชล, 2533) สำหรับดอกกุหลาบนั้นเป็นดอกไม้ที่มีอายุการใช้งานสั้นประมาณ 3-5 วัน ขึ้นอยู่กับพันธุ์ (นิธิยา และคณัย, 2537) การเปลี่ยนแปลงหลังการเก็บเกี่ยวที่ส่งผลให้เกิดการสูญเสียคุณภาพ รวมถึงอายุการใช้งานที่สำคัญมีอยู่หลายประการ เช่น การเปลี่ยนสีของกลีบดอก ซึ่งตัวอย่างได้แก่ การเกิดสีน้ำเงินม่วงในกลีบของกุหลาบสีแดง (blueing) การโค้งงอของคอดอก (bent neck) และการเหี่ยวของกลีบดอก เป็นต้น ถ้าดอกกุหลาบที่ตัดมาแล้วอยู่ในสภาพที่ไม่เหมาะสมและ/หรือได้รับการปฏิบัติอย่างไม่ถูกต้องการเปลี่ยนแปลงจะเกิดรุนแรงมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพและอายุการใช้งานของดอกกุหลาบมากขึ้นด้วย (นิธิยา, 2525 ; สายชล, 2531) การศึกษาวิธีการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยวที่เหมาะสมจะเป็นแนวทางที่จะช่วยลดการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้น เพื่อให้มีการลดลงของคุณภาพน้อยที่สุด ในการศึกษาครั้งนี้จึงได้ศึกษาสูตรสารละลายเคมีสำหรับพัลซิง (pulsing) และปักแจกันดอกกุหลาบพันธุ์ Dallas ซึ่งเป็นพันธุ์ที่มีการปลูกเพื่อเป็นการค้า

ในภาคเหนือ ควบคู่ไปกับระดับอุณหภูมิที่เหมาะสมในการเก็บรักษา เพื่อปรับปรุงคุณภาพและยืดอายุการใช้งานของดอกกุหลาบพันธุ์ดังกล่าว

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาผลของสารเคมีและการเก็บรักษาที่อุณหภูมิต่างๆต่อการเปลี่ยนแปลงคุณภาพของดอกกุหลาบหลังการเก็บเกี่ยว

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University